

ÅLESUND
KOMMUNE

KS Økonomisjefsamling 24/10-18

Ålesund kommune:

Erfaring fra økonomitilsyn med private
barnehager

Lovgrunnlag.

Barnehageloven:

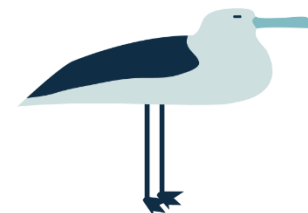
§ 14 a Krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager.

- Skal komme barna i barnehagen til gode
- a. Kan bare belastes kostnader som direkte vedrører godkjent drift
- b. Kan ikke foreta transaksjoner og belastes kostnader som avviker eller overstiger det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter overfor eier eller eiers nærstående
- c. Kan ikke ha vesentlig lavere personalkostnader per heltidsplass enn det som er vanlig i kommunale barnehager.

Lovgrunnlag forts.

- Eier skal kunne dokumentere at tilskudd og foreldrebetaling er brukt i samsvar med formålet; det som faller innenfor den godkjente driften.
- Eiers nærstående; aksjeloven § 1 – 5
- Kan ha et rimelig årsresultat
- Konsernbidrag: kan representere en bruk av midler som ikke er i samsvar med formålet – utbytte?
- Bestemmelsen rammer også lån til eier/eiers nærstående
- Kun aktiviteter som faller inn under bestemmelsen kan kostnadsføres

Lovgrunnlag forts.

Krav til bruk av tilskudd og foreldrebetaling:

- Krav om relevante kostnader
- Krav om markedsmessige vilkår i handel med nærstående
- Krav om nivå på personalkostnader

Dersom barnehagen oppfyller vilkårene i § 14 a første ledd bokstav a, b og c, anses årsresultatet som rimelig.

Lovgrunnlag forts.

Barnehageloven:

§ 16 a Kommunens adgang til å anvende økonomiske reaksjonsmidler overfor ikke-kommunale barnehager.

- Holde tilbake eller redusere tilskudd dersom krav etter § 14 a eller forskrift i medhold av § 14 a ikke er oppfylt.
- Tilbakebetaling av tilskudd anvendt i strid med § 14 a eller forskrift i medhold av § 14 a.
- Skal stå i forhold til regelbruddets art og økonomiske betydning.
- Prop. 98 L (se kap. 8)

Kommunen som tilsynsmyndighet overfor private barnehager og gangen i tilsynet. Eksempel Åse barnehage

- Jfr barnehageloven § 8 Kommunens ansvar, første ledd.
- Innhenting av info, 30.09.2016
- Behandling av info
- Evt innhente mer info, 20.06.2017
- Foreløpig rapport, 11.10.2017
- Tilbakemelding fra berørt part, 09.11.2017
- Endelig rapport, 30.11.2017
- Klage på vedtak, 21.12.2017
- Oversendelse av klage, 25.01.2018
- Klage på rapport sendt fylkesmannen 22.03.2018
- Oversendelse av svar på utfyllende merknader, 28.06.2018
- Svar på klagesak, 05.10.2018
- Henvendelse fra advokat ang fylkesmannens vedtak, 05.10.2018

Erfaringer og utfordringer.

- TTT: ting tar tid!
- Arbeidsbelastning
- Hvor mange barnehager skal vi ha tilsyn med?
- Hvordan gjennomføre?
- Hva skal vi se etter?
- Må ned på bilagsnivå
- Saksbehandlerne kompetanse: økonomi, fag (barnehage) og jus.
- Koble på jurist fra starten – tolkning av lover og forskrifter
- Har andre kommuner erfaringer som kan være nyttige?
- Ettervirkninger?

Verktøy som kan være nyttig å bruke i prosessen

- Rammeverk for økonomisk tilsyn med private barnehager, KS
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus: Tilsynsrapport. Bruk av tilskudd og foreldrebetaling 2015 og 2016, Torshovhagen barnehage.
- Prop. 98 L (2011-2012) Endringer i barnehageloven (tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager)
- Barnehageloven

Rammeverk for økonomisk tilsyn

- Basert på erfaring fra kommunene
- Kort gjennomgang av regelverket
- Risikovurdering
- Generelle tips til økonomisk tilsyn
- Tips til vedtakene
- Dokumentasjon
- Reaksjonsmidler
- Overføringsverdi til annet tilsyn med barnehageloven
- <https://www.ks.no/fagomrader/utdanning-og-oppvekst/barnehage/okonomi-barnehage/rammeverk-for-okonomisk-tilsyn/>

Økonomitilsynsrapport

Versjon som virker på 2016-regnskapet

Ved å bruke denne rapporten får du mulighet enkelte nøkkeltall i private barnehagers resultatregnskap.

Slik gjør du:

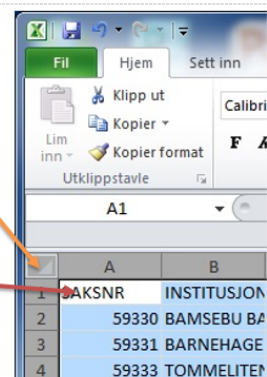
- 1 Logg inn på <https://basil.udir.no>.
- 2 Under menyvalget "Skjema" - velg "Resultatregnskap"
- 3 Under menyvalget "EKSPORTER" velg "Eksport"
- 4 Se til at ingen valg under "Velg sider/emner" er avhuket.
- 5 Under "Velg filformat" velg "Excel"
- 6 Under "Velg kolonneoverskrifter" velg "Variabel/Id" - se til at "Tekst" ikke er avhuket.
- 7 Trykk på "Start eksport".
- 8 Filen vil nå bli lastet ned i en .zip-mappe. Åpne mappen og åpne excel-filen som ligger der.
- 9 Markér alt og kopiér innholdet ved å trykke Ctrl+C. Se illustrasjon til høyre.
- 10 [Gå inn i fanen "Lim inn basilrapport her"](#)
- 11 Velg celle A1 og trykk Ctrl+V
- 12 Sett inn verdier i den grå cellen i alle fanekort for å få en oversikt over alle barnehager som har verdier over eller under denne verdien.

Steg 9

Velg hele utvalget i datafilen ved å trykke på kolonne/rad-knappen. Hold deretter inne Ctrl-knappen og trykk "C".

Steg 10 og 11

Lim inn data inn i denne filen ved å velge celle A1 i fanen "Lim inn basilrapport her". Hold deretter inne Ctrl-knappen og trykk "V".

Slik gjør du

Lim inn basilrapport her

1 Lønn

2 Pensjon

3 Leie lokaler

4 Kapitalkostnader

5 Fremmedtjenester

6 Utbytte

7 Resultatgrad

Risikovurdering

- Kan man bruke kjent informasjon?
- Sjekk resultatregnskap ved å benytte excel
- Revisjonsattestasjon

Generelle tips

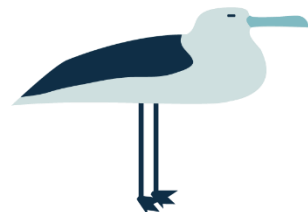
- Innhent balanse / årsregnskap
- Innhent nummererte brev fra revisor
- Be om utfyllende dokumentasjon
 - Lønningslister
 - Arbeidsavtaler
 - Bilag
 - Kontrakter

Barnehagen kan bare belastes kostnader som direkte vedrører godkjent drift av barnehagen,

Bokstav a

- Vurder om regnskapet er belastet kostnader som ikke gjenspeiles i hva som alminnelig regnes som barnehagedrift.
- *Kan* fremkomme av revisorattestasjonen om slike kostnader er ført i regnskapet og nummererte brev fra revisor kan være en viktig kilde å vise til i vedtakene
- Bør vurderes om kostnader til eiendom/utstyr for eksempel ikke gjenspeiles i barnehagens årsplaner og lignende dokumentasjon
- Skal ikke vurdere kostnadens omfang på samme måte som i vedtak etter bokstav b og c, da det kun er kostnadstypen det er relevant å vurdere i krav om tilbakebetaling etter bokstav a.

Bokstav b

Barnehagen kan ikke overfor eier eller eiers nærstående eller selskap i samme konsern som eier foreta transaksjoner og belastes kostnader på vilkår eller med beløp som avviker fra eller overstiger det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter, og

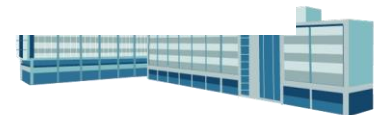
- Barnehageeier velger selv hvilke tjenester barnehagen ønsker å ha egne ansatte til å utføre og hvilke de ønsker å leie inn eksterne til å utføre.
- Kommunen må gjøre en konkret vurdering av hva som er markedsmessig pris på for eksempel administrative tjenester, leie av lokaler eller andre tjenester og kjøp for å fastslå differansen mellom barnehagens regnskapsførte kostnader og markedsmessig pris, da det bare er differansen som kan kreves tilbake fra kommunen.
- Tilsvarende må daglig leders/styrers lønn og bonus vurderes. Det overstigende er eventuelt differansen mellom det som ville ha vært fastsatt mellom uavhengige parter og den lønn og bonus daglig leder/styrer har fått utbetalt
- Ved kjøp og salg mellom selskaper kan det være relevant å vurdere om vilkårene for tjenestene avviker fra det uavhengige parter ville avtalt. I denne vurderingen kan omfanget av tjenesten være et moment. For eksempel om man forplikter seg til å kjøpe tjenester som er langt over det barnehager av samme størrelse normalt vil ha behov for.

Bokstav c

Barnehagen kan ikke ha vesentlig lavere personalkostnad per heltidsplass enn det som er vanlig i tilsvarende kommunale barnehager.

- Fylkesmannen har gjennomgående uttalt at det ikke skal settes prosentgrenser for personalkostnader i vedtaket om § 14a c.
- Hva som er vesentlig skal begrunnes *skjønnsmessig*.
- Prosentvis beregning av personalkostnader bør kun brukes til utvelgelse av tilsynsobjekter i risikoanalysene. Det må likevel i vedtakene foreligge *konkrete vurderinger* til hva som begrunner om avvikene er vesentlige. Dersom differansen i personalkostnader er betydelig og f.eks. skyldes lav grunnbemanning eller lønn under tariff, kan det tale for at kravet til vesentlighet er oppfylt.
- Det skal tas hensyn til *alle* personalkostnader i vurdering av § 14 c inkludert daglig leder og dennes oppgaver, renhold og vaktmesterutgifter: *Hvis eier tar ut lønn som ordinære personalkostnad bør det også vurderes om det bør justeres for dette, da høy lønn til eier eller eiers nærstående vil kunne dekke over lav lønn til de øvrige ansatte i barnehagen*
- Ved krav om tilbakebetaling må det vurderes om personalkostnader er vesentlig avvikende fra kommunens. Dokumenter derfor personalkostnader til kommunale barnehager i vedtak. Bruk tilskuddsberegningene.

Egne erfaringer og veien videre

- Uklarheter i loven
- Nybrottsarbeid
- Være tydelig på hvilken informasjon man etterspør. Hold strenge tidsfrister
- Bruke tilleggsinformasjon fra brreg og proff
- Hva kan vi lære av hverandre?

Spørsmål?

